

شنبه ۶ مرداد ۱۴۰۲

وطن امروز | شماره ۴۰۹۴

فرهنگ وهنر

اخبار

دست پر مستند «سر نوشت»

در جشنواره فایتو داک ایتالیا

مستند «سرنوشت» به کارگردانی یاسر طالی، موفق به کسب ۲ جایزه از هجدهمین دوره جشنواره بین‌المللی «فایتو داک» ایتالیا شد.

این مستند پیش از این جایزه ازدهای نقره‌ای بهترین کارگردانی مستند شصت‌وسومین دوره جشنواره کراکو لهستان، بهترین کارگردانی مستند جشنواره مستند داکر مسکو، بهترین کارگردانی جشنواره چوئنجوی کره‌جنوبی و بهترین کارگردانی جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه‌بنگالور را دریافت کرده‌است. این فیلم از تلویزیون کشورهای ژاپن، فرانسه و قطر نیز پخش شده است. الهه نوبخت در کنار یاسر طالی، تهیه‌کنندگی این پروژه را بر عهده داشته و هنگامه بلوری تهیه‌کننده همکار است. یاسر طالی مستندهای «دلیندا»، «تنها نخواهم ماند» و مجموعه مستندهای سفر با نام «اهل سفر» را کارگردانی کرده است.

■ ■ ■

برگزاری نشست پژوهشی

در تماشاخانه ایرانشهر

نشست پژوهشی شبیه‌خوانی، الگویی برای پرفورمنس‌های معاصر، توسط تماشاخانه ایرانشهر و با حضور علی شمس، یاسمن خواجاهی، حسین جمالی، ندا شالورخی و نسیم ادبی، امروز شنبه ۶ مرداد ساعت ۱۸:۳۰ در سالن ناظرزاده کرمانی برگزار می‌شود.

تماشاخانه ایرانشهر در نظر دارد در راستای پرداختن به هنر تعزیه یا شبیه‌خوانی به عنوان اصیل‌ترین نوع نمایش ایرانی که قرن‌هاست با فرهنگ عامه مردم ایران پیوند خورده چند تجربه نمایشی معاصر را که از «تعزیه ایرانی» الگو گرفته‌اند مورد بررسی قرار دهد. علاقه‌مندان می‌توانند برای تهیه رایگان بلیت‌های این رویداد به سامانه تیوال مراجعه کنند.

■ ■ ■

نقاشی از در بچه سینما

در آثار جلیلی پسر

نمایشگاه نقاشی «تجربه‌سوم» میلاذ جلیلی در پردیس سینمایی ملت برپا شد. میلاذ جلیلی که پسر ابوالفضل جلیلی، کارگردان شناخته‌شده سینمای ایران است و سال‌ها در مقام دستیار کارگردان با پدرش همکاری کرده است، نخستین نمایشگاه نقاشی‌اش را در حالی در ایران برپا می‌کند که ۱۰ سال در پاریس در زمینه نقاشی و نمایشگاه فعالیت داشته است. میلاذ جلیلی که فارغ‌التحصیل سینماست، درباره نمایشگاهش نوشته‌است: «دیدگاه بنده به نقاشی همیشه از زاویه سینما بوده است اما در کمتر جایی با این موضوع برخورد داشته‌ام بنابراین خود تصمیم گرفتم‌ام آنچه را سینمای تک‌فریم یعنی سینما در یک قاب و خارج از اصول واقع‌گرا و حتی نقاشی است با الهام گرفتن از درونیات خود و دیگر هنرمندان تقدیم حضورتان کنم. این مجموعه حاصل چندی تلاش و کوشش بنده‌است که به صورت منتخب تقدیم حضورتان می‌شود. امید آن است که مقبول شود». نمایشگاه «تجربه» سوم تا ۱۲ مردادماه در گالری پردیس سینما ملت از ساعت ۱۱ صبح تا ۱۹ میزبان علاقه‌مندان است.

■ ■ ■

«درون بیرون ۲» پرفروش‌ترین انیمیشن تاریخ سینما شد

پس از ۶ هفته اکران، «درون بیرون ۲» (Inside Out۲) با فروش ۶۰۱ میلیون دلار در داخل و ۸۶۱ میلیون دلار در سطح بین‌المللی به مجموع فروش جهانی ۱٫۴۶ میلیارد دلار رسید و توانست با عبور از «منجمن ۳۲»، در صدر فهرست پرفروش‌ترین فیلم‌های تاریخ قرار گرفت.

از نظر فروش جهانی بلیت، «درون بیرون ۲» با پشت سر گذاشتن «باربی» (۱٫۲۴۶ میلیارد دلار) به عنوان سیزدهمین فیلم بزرگ تمام دوران در گیشه شناخته شد. در میان رکوردهای فراوانش، دنباله پیکسار سریع‌ترین فیلم انیمیشنی است که از مرز یک میلیارد دلار عبور کرده و این کار را در ۱۹ روز انجام داده است. این فیلم همچنین پرفروش‌ترین فیلم سال ۲۰۲۴ تا به امروز و تنها فیلمی است که امسال به کلوب میلیارد دلاری پیوسته است. این انیمیشن نقدهای درخشانی نیز به دست آورده و در حال حاضر با امتیاز ۹۳ درصد از منتقدان در میان ۵ فیلم برتر پیکسار در وب‌سایت راتن تومیتوز قرار دارد. این فیلم همچنین امتیاز سینمایی A را از «CinemaScore» کسب کرده است. قسمت دوم انیمیشن «درون بیرون» را «کلسیسی مان» کارگردانی کرده و تهیه‌کنندگی آن را دنیه «مارک لیلین» با فیلمنامه‌ای از «مگ لفاوه» بر عهده داشته است. «می پولر»، «فیلیس اسمیت»، «لویس بلک»، «تونی هیل»، «لیزا لاپییرا» و «مایا هاوک» از صدایشگان انیمیشن جدید استودیو پیکسار کمپانی دیزنی هستند.

■ ■ ■

روایت زندگی شهید ابوالفضل شاطری از زبان مادرش

کتاب «حاج ابوالفضل» نوشته فاطمه دانشور جلیلی به تازگی توسط انتشارات شهید کاظمی منتشر و روانه بازار نشر شده است. این کتاب دربرگیرنده زندگینامه داستانی شهید ابوالفضل شاطری به روایت مادر شهید است در بخشی از این کتاب می‌خوانیم:
می‌خوانیم: «ابوالفضل به آنشیرخانه آمد همین که سینی را برداشت، گفتم حتما توی مسابقه برنده شدیدی که این قدر کبکوتون خروس می‌خونه ابوالفضل خندید و گفت: نه مامان جان. اتفاقا برای باختمون داریم می‌خندیم. ابوالفضل رفت و شنیدم که دوستم گفت: ابوالفضل تو خیلی باهرا می‌اگه تونودی من اصلا مسابقه نمی‌دام. همین که کنار تشک اومدی من روحیه گرفتم. ابوالفضل خندید و گفت: من که اومدم تشویفت کنم ضربه فنی شدی. صدای خنده محمود بلندتر شد. بعد ابوالفضل گفت: مهم نیست که باختیم. معلوم بود که می‌بازیم ولی این مهم بود که نترسیم و بریم برای مسابقه تازه اول راهیم. حرف‌های ابوالفضل خیلی بیشتر از سنش بود. آن زمان ۱۱ سال بیشتر نداشت». این کتاب با ۱۶۰ صفحه، شمارگان هزار نسخه و با قیمت ۱۱۰ هزار تومان، عرضه شده است.

حضرت امام حسین^{علیه السلام}:

کسی که با نیروگ و معصیت خدا، در پی به‌دست آوردن چیزی رود، کمتر به آنچه امید دارد می‌رسد و زودتر به آنچه می‌نرسد، دچار می‌شود.

روزنامه سیاسی ، فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی

صاحب‌امتیاز ومدیرمسئول:محمد آخوندی
مدیرعامل:زهراصحبایی
سرمدیر:سید علی‌دین نورالدینی

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر(عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۱۲۷۹۲
تلفن: ۶۶۱۲۷۹۲
نمابر: ۶۶۱۴۱۳۷
info@vatanemroz.ir
پست الکترونیک: info@vatanemroz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم برتر برنا
توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰

به بهانه پخش آنلاین فیلم سینمایی «سرهنگ ثریا» در پلتفرم تلویویون

نگاه انسانی مقابل فرقه ضدانسان

می‌کردند. آنها چشم‌انتظارانی بودند که اعضای خانواده‌شان به دام فرقه منافقین افتاده‌اند و فیلم نیز بر همین موضوع متمرکز است. بغض، اشک و صدای آنها هنگام نمایش فیلم در تهران و مشهد از اتفاقاتی بود که در حافظه جشنواره به ثبت رسید.
لیلیی عاچ در نشست بررسی فیلم در جشنواره فجر گفت: «امروز میزبان خانواده‌هایی هستیم که زمانی که فیلم را می‌دیدند چشم‌های‌شان خیس می‌شد. خیلی از مادران تشکر می‌کنم که کنار ما بودند. ما مادری را داریم که فرزندش ۴۰ سال است اسیر فرقه رجوی است و امروز اینجاست و من میزبان آنان هستم و می‌خواهم این مادران را تشویق کنید». در همین نشست، جلیل شعبانی، تهیه‌کننده «سرهنگ ثریا» عنوان کرد: «زمانی که این فیلم را می‌خواستیم تولید کنیم، می‌دانستیم این اتفاق می‌تواند در هر جای دنیای رخ دهد. سوژهٔ این فیلم، موضوعی بین‌المللی است و فارغ از هر چیزی می‌تواند در هر جای این کره خاکی اتفاق بیفتد». در این میان گفته‌های ثریا عبداللهی افکار عمومی را به سمت یک اتفاق خاص برد. وی در یکی از مصاحبه‌ها گفت: «من ثریا عبداللهی، مادر امیراصلان حسن‌زاده هستم. پسر من سال ۱۳۸۱ از ترکیه رپوده شد و ۲۱ سال است از سپرم خبر ندارم. من از طریق انجمن نجات عازم عراق شدم. زمانی که مرز رفتم، دیدم خیلی از پدر و مادرها در انتظار بچه‌های‌شان هستند و بعد از اینکه به مقر آنها رفتم، اجازه ملاقات با فرزندان‌مان را ندادند. پس این دلیلی شد که با یک بلندگو سعی صدای‌مان را به بچه‌های‌مان برسانیم». فیلم نه تنها یک ماجرای واقعی را روایت می‌کند که هشدارى است برای خانواده‌ها تا مراقب فرزندان خود باشند میادا اسیر گروهک‌های اینچینی شوند.

«سرهنگ ثریا» در جشنواره چهل‌ویکم برنده دیپلم افتخار بهترین فیلم اول شد و سیمرح بلوری گوهرشاد (جایزه ویژه وزیر ارشاد) را از آن خود کرد. همچنین زاله صامتی برای آن نامزد دریافت سیمرح بهترین بازیگر نقش اول زن و بهزاد عبدی نامزد دریافت سیمرح بهترین موسیقی متن شد. لیلی عاچ در جشنواره مقاومت نیز جایزه ویژه هیات داوران جشنواره مقاومت را به دست آورد و جایزه بهترین بازیگر زن این جشنواره نیز از آن زاله صامتی شد.
هر چند پیش‌ترها فیلم‌ها و سریال‌های زیادی با موضوعات فعالیت‌های گروهک تروریست مجاهدین در سینمای ایران ساخته شده بود و برای نمونه می‌توان به فیلم‌های سایانو (بهرز شعیبی) و ماجرای نیمروز (محمدحسین مهدویان) اشاره کرد اما در «سرهنگ ثریا» موضوع اصلی مورد توجه نویسنده، احوالات خانواده‌های داغدار و رنج کشیده با تمرکز بر احوالات زنی به نام ثریا (با بازی زاله صامتی) است و بدین شکل تا حد امکان از نمایش خشونت ذاتی جنگ و مبارزه و درگیری و خونریزی (بخش جدایی‌ناپذیری از سینمای جنگ و دفاع مقدس) در این فیلم خودداری می‌شود.

برگزاری نوزدهمین برنامه از سلسله جلسات نمایش فیلم‌تئاترهای شاخص جهان

«یانیک»؛ وقتی مخاطب نمایش را قطع و به آن اعتراض می‌کند!

جذاب نیست، اینجا نکته‌ای مطرح می‌شود که بحث بسیار مغفولی حتی در تئاتر امروز ما است. در دهه‌های ۷۰ و ۸۰ نیز ما در مطبوعات می‌نوشتیم که سالن‌های تئاتر ما چه زمانی هویت پیدا می‌کنند؟! در واقع هنوز شاهدیم که اجرایی بعد از استقبال مخاطبان در سالن‌های مختلفی اجرا می‌شود. خب در اینجا چه تفاوتی است که این تئاتر در کدام سالن اجرا می‌شود؟! ما چه زمانی می‌خواهیم به سالن‌های خود هویت دهیم؟! به صورتی که بدانیم نمایش با فرم ایکس در فلان سالن اجرا می‌شود.

شهبازی در ادامه صحبت‌هایش گفت: در فیلم نیز مخاطبی را داریم که می‌گوید من پول بلیت داده‌ام اما به این اجرا اعتراض دارم، چون چیزی به من نمی‌دهد. از سوی دیگر فرد تئاتری به او می‌گوید تو حق اعتراض نداری. چه اتفاقی در اینجا رخ داده است؟! مخاطب منتقد یک آدم معمولی است و در مقابل گروه تئاتر از روی متن جلو رفته و ۲ هزار و ۵۰۰ سال ماجرا را پشت خود دارد اما مخاطب بلند بلند شده و می‌گوید من یک کارگرم و بااین اجرا تباط برقرار نمی‌کنم. در واقع ما در این وضعیت با یک بحث منطقی مواجهیم. مخاطب با منطق خود به جهانی اعتراض می‌کند که ادعای منطقی

متوجه آن می‌شویم. بنابراین فکر می‌کنم توضیح دادن درباره این‌مورد در عصر حاضر، از ارزش آن می‌کاهد اما باتوجه به اینکه قرار است در این جلسه درباره این اثر صحبت کنیم، باید بگویم چیزی که در این اجرا برابیم جذاب بود و توجهم را جلب کرد، در ۲ ساحت مختلف تعریف می‌شود.

وی افزود: اول اینکه چه اتفاقی برای تئاتر و مخاطب آن در حال رخ دادن است؛ چه‌جوهی از تئاتر فراموش می‌شود و این فراموش‌شدگی کجا می‌تواند ما را به عصبان برساند؟! ساحت دوم به بحث کلان‌تری مربوط می‌شود و آن این است که ما از این وضعیت پدیداری که با یک تئاتر مواجهیم، خارج شویم و کل این فیلم را برای یک وضعیت اجتماعی، به مثابه یک استعاره در نظر بگیریم. و به صورت کلان درباره یک وضعیت اجتماعی صحبت کنیم.

منتقد تئاتر در ادامه بیان کرد: در ساحت اول که به تئاتر مربوط می‌شود، با گروهی مواجهیم که به زعم خود نمایشی را روی صحنه برده و به صورت روئین و حرف‌های این کار را مرتب انجام می‌دهند. به نوعی انگار این کار تبدیل به عادت و تکرار شده است. این وضعیت ادامه پیدا می‌کند تا جایی که یک نفر بلند می‌شود و اعتراض می‌کند و می‌گوید این کار اصلا برابیم

نشانی: خیابان انقلاب اسلامی، بین حافظ و خیابان ولیعصر(عج)، کوچه سعید، پلاک ۹
روابط عمومی: ۶۶۱۲۷۹۲
تلفن: ۶۶۱۲۷۹۲
نمابر: ۶۶۱۴۱۳۷
info@vatanemroz.ir
پست الکترونیک: info@vatanemroz.ir
چاپ: موسسه جام‌جم برتر برنا
توزیع: نشر گستر امروز: ۶۱۹۳۳۰

«سرهنگ ثریا» در خلق لحظه‌های احساسی و ترسیم وضعیت مادران رنج کشیده که در فراغ فرزند، زندگی و شهر خود را ترک کرده و در بیابان‌های عراق ساکن شده‌اند، موفق عمل می‌کند و برای نمایش آشفته‌حالی و آسیمی که به واسطه دورافتدگی از شهر و خانواده و زندگی بدان‌ها وارد شده است، چیدمان اتفاقات داستان را پشت سرهم در فواصل و توالی زمانی تقریبا مشخص پیش می‌برد. بدین شکل، فیلم برخلاف بسیاری از فیلم‌های دیگر که در موضوع مشابه قصد بیان آثار ویرانگر اندیشه صاحب‌دین خلق را داشتند، تا اندازه‌ای رویکردی متفاوت را پیش می‌برد و حول محور ملودرامی تأثیرگذار قصد دارد بیشتر به احوالات خانواده‌های منتظر بپردازد تا سایر موارد مشابه که در فیلم‌های اینچینی بدان پرداخته می‌شد. فیلم بدون آنکه به درون گروهک منافقین ورود کند، شناخت و اطلاعات خوبی را به مخاطب منتقل می‌کند. بار عمده این شناخت از مسیر دیالوگ که ساده‌ترین روش ممکن است منتقل نمی‌شود، بلکه خرده‌داستانک‌های فیلم وظیفه این انتقال اطلاعات را بر عهده دارند. «سرهنگ ثریا» یک مشخصه بزرگ دارد و آن روحیه قهرمانی است که دربرجا به ثریا افزوده می‌شود؛ شخصیتی که ابتکار عمل بالایی داشته و در چند بزنگاه، ناجی تیشم است. زیرکی خاصی در لاف‌ها به این کاراکتر تزریق شده که سبب می‌شود مخاطب بپذیرد هیچ‌یک از افراد گروه به اندازه ثریا شایستگی رهبری آن جریان را ندارند. انتخاب صحیح بازیگران بویژه نقش آفرینی حرف‌های زاله صامتی به عنوان شخص اصلی فیلم، به زیبایی حسن مادرانه و از خودگذشتی مقام مادر را به تصویر می‌کشد؛ مادرانی که در هیچ شرایطی حاضر به دیدن بدی فرزند نیستند و همچنان امید به آغوش کشیدن فرزند را دارند. حمیدرضا محمدی و وحید آقاپور نیز بخوبی از عهده نقش برآمده‌اند. فیلم بر اساس نمایش دوربین فیلمساز در اردوگاه ثریا می‌ماند و تصویری از اردوگاه‌های اردوگاه‌های شکنجه‌های آنجا ارائه نمی‌شود، چرا که لیلی عاچ در «سرهنگ ثریا» بر جنبه مادرانه و روابط عاطفی تمرکز داشته که از این حیث موفق هم بوده است.

در کنار نقاط مثبت در حوزه موضوع و محتوای این اثر سینمایی، یکی از مهم‌ترین وجه‌تفاوت‌های فنی و تکنیکال فیلم، فیم درست سازنده از قاب و حرکت دوربین و میزاسن‌هاست. مادری در فیلم خلق می‌شود که نمونه آن را در فیلم‌های ایرانی، خیلی کم می‌بینیم؛ مادری که خصلت‌های یک مادر ایرانی را دارد. دوربین همراه مادر است که نقش رهبری دارد، همه جا پشت سر او است و نزدیک او قرار دارد. این در حالی است دوربین فاصله خود را با اعضای مرکز سازمان مجاهدین حفظ می‌کند. از سوی دیگر، فیلم با نگاهی انسانی، به اوج تفکر ضد انسانی سازمان مجاهدین اشاره می‌کند و این موضوع را به تصویر می‌کشد که تفکر سازمان مجاهدین، کار را به جایی رسانده که حتی برای جایگاه مادر هیچ‌گونه ارزش انسانی قائل نیست و این، ایدئولوژی ضد انسانی مجاهدین را بخوبی به تصویر می‌کشد.

بودن دارد. دیالوگ نیز بر اساس منطق شکل می‌گیرد. اکنون ما منطقی بحث کردن و منطق گفت‌وگو را فراموش کرده‌ایم. وی ادامه داد: استعاره میانی هم در کار وجود دارد و آن به رابطه منتقد با تئاتر مربوط می‌شود. در واقع آن مخاطب نیز می‌تواند یک منتقد تئاتر باشد که در میانه اجرا اعتراض را با زبان خود به تئاتری که در حال اجراست، بیان می‌کند. این موضوع هم برای ما آشناست به طوری که شاهدیم منتقد شبک از منظر بسیاری از کارگردان‌ها منتقدی است که از کار آنها تعریف کند و نگاه انتقادی نداشته باشد، چون اگر نگاه انتقادی داشته باشیم، شما آدم بد و بی‌سوادی هستید.

مخاطب منتقد درون فیلم نیز با تمام سادگی خود با استدلال به نمایش انتقاد می‌کند و طرف مقابل اصلا به استدلال او گوش نمی‌دهد. یعنی تمام مشکل ما در فرهنگ خودمان نیز این است که بحث‌های بی‌منطق می‌کنیم. اما شخصیت نشان داده شده در نمایش با استدلال حرف خود را می‌زند. او در عین سادگی برای گفت‌وگو تلاش می‌کند اما طرف مقابل که داعیه این را دارد که از یک محور گفت‌وگو می‌آید، اصلا به صحبت‌های او گوش نمی‌دهد.

شهبازی افزود: اتفاقی که در این فیلم رخ می‌دهد، این است که ما در مواجهه با یک جهان تئاتری هستیم که به نظر می‌رسد پاسخگوی مخاطب خود نیست و آن را در نظر نمی‌گیرد، بنابراین این بار مخاطب به خودش اجازه می‌دهد اعتراض کند و روند کار اختلال ایجاد کند؛ این اختلال می‌تواند منتج به انقلاب شود.

■ احیای موسیقی نواحی

این مدیر هنری در ادامه به حوزه موسیقی و فعالیت‌های این حوزه اشاره کرد و توضیح داد: یکی از اتفاقاتی که در عرصه موسیقی افتاد، سعی کردیم عرصه نمایش، هنرمندان موسیقی را نیز آرام‌آرام به صحنه بیاوریم که جشنواره مناطق را راه‌اندازی کردیم که در ۵ منطقه برگزار شد تا همان اتفاقی که در تئاتر رخ داد در موسیقی نیز بیفتد و به موسیقی ملی و سنتی ما توجه شد. در نگاه اول این به ذهن مخاطب خطور می‌کند که تمام فیلمبردهای سطح شهر به موسیقی پاپ اختصاص یافته است. در واقع در جشنواره موسیقی پاپ بیشتر است اما در عرصه موسیقی ملی و سنتی تلاش‌های گسترده‌ای کردیم. در جشنواره نواحی بنیاد رودکی اجرهای رایگان از موسیقی ملی و سنتی داشتیم. بلیت کمتری برای این اتفاق قرار دادیم تا مردم توانست بیایند. تعداد اجرای این آثار زیاد بود اما تبلیغات کمتری نسبت به حوزه موسیقی پاپ برای آن وجود داشت. در واقع موسیقی سنتی و ملی بروز و ظهور کمتری دارد اما از آن حمایت می‌شود. سالاری همچنین درباره معضلاتی که در روند برخی اجراهای موسیقی ایجاد شد نیز گفت: نخستین و مهم‌ترین کار گفت‌وگو با گروه‌های مختلف بود. بعضی دوستان خوب ما نگرانی‌هایی داشتند، بویژه در زمینه دیابت مردم که درست هم بود و با گفت‌وگو این اطمینان را ایجاد کردیم که هنرمندان موسیقی نیز انسان‌هایی هستند که این دیابت را و حدود و ثغور این می‌شناسند. سوی دیگری این امر نیز هنرمندان بودند که با همراهی و همدلی موانع را رفع کردیم. خوشبختانه این گفت‌وگوها بسیار موثر واقع شد و اجراهای صحنه‌ای را اگر با دوره‌های قبلی مقایسه کنید بسیار افزایش داشته و این درحالی است که وقفه‌ای هم در سال ۱۴۰۱ به دلیل التهابات اجتماعی داشتیم.